

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:
15/2833 - 1

Vår ref.:
HS

Dato:
30. Okt 2015

NOU 2015:9, Finanspolitikk i en oljeøkonomi

YS er opptatt av at vi i Norge klarer å holde sysselsettingen høy samtidig som realinntektene er gode og godt fordelt over befolkningen. YS støtter opp om arbeidslinja og mener det er svært viktig at den voksne befolkningen deltar i et organisert arbeidsliv der lover og avtaleverk overholdes. Oljeinntektene kan gjøre dette både lettere og vanskeligere. Lettere, fordi oljeinntektene gir oss bedre råd, men også vanskeligere, fordi feil oljepengebruk kan vri arbeidskraften over i næringer som ikke har en langsiktig robust etterspørsel og derfor ikke ville ha eksistert i like stor grad uten oljepengebruk.

God bruk av oljeinntektene krever derfor en velfundert balansegang over flere områder. Thøgersen-utvalget har gitt flere anbefalinger om retningslinjer for bruk av oljeinntektene.

YS er enig i at de sentrale hensynene som ble trukket fram da handlingsregelen ble etablert, fortsatt bør gjelde. Framtidige generasjoner bør få bruke av oljeformuen, og det tilsier at vi begrenser bruken til forventet realavkastning og lar hovedstolen stå urørt. Hensynet til en stabil utvikling i økonomien tilsier en jevn innfasing og opprettholdbar bruk av oljeinntektene. Samtidig bør det tas hensyn til konkurranseutsatt sektor og vi bør unngå unødige brå omstillinger.

YS slutter seg til at handlingsregelen videreføres, men at ved betydelige endringer i fondskapitalen eller variasjoner i det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet, bør praktiseringen av handlingsregelen være slik at den virker stabiliserende på økonomien. Utsikter til lavere eller høyere avkastning på fondet må forventes i perioder, og finanspolitikken kan ta høyde for at avkastningen er usikker.

YS er enig i den virkelighetsbeskrivelsen som gis av de lange utsiktene i norsk økonomi. Det betyr at bruken av oljepenger bør tilpasses slik at velferdsstaten blir bærekraftig i møte med stigende levealder og en høyere andel eldre i befolkningen.

Besøksadresse:

Lakkegata 23

Postadresse:

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org. nr.:

971 454 431

Telefon:

21 01 36 00

Størrelsen på de ulike sektorer i økonomien er imidlertid ikke statisk, og med endret alderssammensetning kan også etterspørsel og preferanser endre seg. Det er sannsynlig at eldreomsorg vil være i vekst. Denne sektoren vil øke og økningen kan ventes å bli varig. En velfungerende eldreomsorg er viktig for kvinners deltakelse i lønnsarbeid, som igjen er av stor betydning for verdiskapingen i norsk økonomi. I denne omstillingen vil både regjering og storting kunne spille en nøkkelrolle, også når de vedtar disponering av de offentlige budsjetter.

På kort sikt er vi i tvil om pengepolitikken biter tilstrekkelig i forsvaret mot økonomiske sjokk og konjunkturtilbakeslag. Vi mener at finanspolitikken også bør brukes aktivt for å bekjempe økende arbeidsledighet, og særlig dersom det er risiko for at den økte ledigheten kan bli varig.

Vi er enige i at regjeringen, ved store avvik fra 4-prosentbanen, bør stake ut en tydelig kurs for tilbakevending som formidles i budsjettokumentene. De to tilleggsreglene om begrenset fondsuttak og gradvis innfasing kan gi god veiledning for kursen i finanspolitikken, men vi støtter også at det i det enkelte år må tas hensyn til konjunktursituasjonen.

Til slutt støtter vi utvalgets vurdering av at den politiske avveiiingen av hvordan oljeinntektene skal brukes, best gjøres innenfor en helhetlig budsjettprosess. Myndighetene bør støtte opp under høy verdiskaping, sysselsetting og økonomisk vekst.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund – YS

Helle Stensbak (s)
Sjeføkonom